

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет філології

Кафедра української літератури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма «Німецька мова і література, англійська мова»

за спеціальністю 035 Філологія

спеціалізації

035.043 Германські мови та літератури (переклад включно),

перша – німецька

галузі знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ - 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Вступ до літературознавства
Викладач (-і)	Солецький Олександр Маркіянович
Контактний телефон викладача	0506717862
Е-mail викладача	oleksandr.soletskyu@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	понеділок 15:00 ауд.303
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Курс «Вступ до літературознавства» є невід'ємною частиною фахової освіти студентів факультету іноземних мов, яка забезпечує усвідомлення ними процесуальності та стадіальності розвитку національного та світового письменства. Навчальна дисципліна допомагає сформуванню уявлення про основні й допоміжні галузі літературознавства, познайомити їх з історією формування поетики як наукової дисципліни, показати роль літературознавчої теорії в розвитку філологічної науки, навчити аналізувати художні тексти, показати зв'язок літературознавства з іншими гуманітарними дисциплінами, розкрити зв'язок національної літератури з іншими літературами, навчити виявляти спільне в них, показати еволюцію поглядів на літературу, виникнення і зміну літературознавчих концептів, навчити аналізувати твори, розкрити зв'язок і специфіку теорії, історії літератури та літературної критики.</p> <p>Методи навчання: інтерактивна лекція, дискусії, групова робота, індивідуальна робота, самостійна робота.</p> <p>Методи контролю: індивідуальне опитування, тестування, письмова робота.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Курс «Вступ до літературознавства» має на меті ознайомлення студентів з основними теоретичними засадами літературного процесу. Під час опанування згаданого курсу студенти ознайомлюються із поняттями: літературний процес, літературно-художній твір, літературно-художній образ, зміст і форма твору, зовнішня форма художнього твору, композиція твору, жанр, стиль, літературний напрям тощо. Курс формує здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни є досягнення студентами ґрунтовних знань з основ теорії літератури, передбачених програмою, розуміння ними провідних тенденцій розвитку літературного процесу. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен засвоїти об'єкт, предмет та завдання літературознавчої науки, історію становлення та розвитку літературознавства, специфіку літературно-художнього образу, особливості літературно-художнього твору, зміст і форму літературно-художнього твору, специфіку зовнішньої форми художнього твору, різновиди композиції художнього твору, основні особливості класицизму, романтизму, реалізму, модернізму, постмодернізму та їхні характерні риси, творчі маніфести та особливості розвитку модерністських течій у контексті української та світової літератур.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<u>Інтегральна компетентність:</u>	

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 5 Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 13 Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Фахові компетентності:

ФК5 Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК7 Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК8 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК10 Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

РН 2 Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

РН 3 Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

РН 8 Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

РН 13 Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).

РН 16 Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

РН 19 Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
практичні заняття	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибіркова
1	035 Філологія	1	Н

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.

1. Літературознавство як наука. Історичні етапи розвитку літературознавства	2		5
2. Історія зародження та розвитку літературознавчої думки	4		5
3. Основні напрями літературознавства 19-21 ст.	2		5
4. Художня література як вид мистецтва	2		5
5. Зміст і форма художнього твору	2		5
6. Мова художнього твору	2		5
7. Художня література як система. Літературні роди та жанри.	2		5
8. Теорія віршування	2		5
9. Літературний процес та творча індивідуальність	2		5
10. Літературні напрями	2		5
11. Загальна характеристика літературознавства як науки про літературу		2	2
12. Художня література як вид мистецтва		2	2
13. Компоненти змісту і форми художнього твору		2	2
14. Мова художнього твору		2	2
15. Основні поняття віршознавства		2	2
ЗАГАЛОМ:	20	10	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті: Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p> <p>Загальна максимальна сума балів, яка виставляється за курс, становить 100 балів і є сумою балів за виконання практичних завдань (50 балів), тестувань (30 балів), контролю самостійної роботи (20 балів).</p>
Вимоги до письмових робіт	<p>Передбачене одне тестування на платформі d-learn.pnu.edu.ua (40 тестових запитань), контроль самостійної роботи у формі тестування (30 питань) та одна письмова робота (за планом до практичного заняття №5 зробити аналіз поетичного тексту).</p>
Практичні заняття	<p>Оцінюється відвідуваність усіх занять упродовж семестру. Усні відповіді оцінюються за 5-бальною шкалою, письмові за 100-бальною шкалою.</p> <p>Критерії оцінювання: «відмінно»– здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;</p>

- «добре»– здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування щодо тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного літературознавчого матеріалу;

- «задовільно»– здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

- «незадовільно»– здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

100-90 балів (А). Студент володіє понятійним і фактичним апаратом «Вступу до літературознавства» на поглибленому рівні; комплексом знань та вмінь, який характеризується системністю. Застосування знань здійснюється на основі самостійного цілеутворення, побудови власних програм діяльності. Студент проявляє нешаблонність мислення у виборі і використанні елементів комплексу знань, здатний самостійно і творчо використовувати набуті уміння відповідно до варіативних ситуацій навчання. Студент спроможний самостійно формулювати узагальнення та висновки, розв'язувати нестандартні літературознавчі завдання, ситуації. Навчально-пізнавальна активність обумовлена пізнавальними інтересами, мотивами саморозвитку і професійного становлення. Студент проявляє інтерес до актуальних проблем літературознавства, може під керівництвом викладача проводити самостійну науково-дослідну роботу.

89-80 балів (В). Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні. Студент опанував комплекс знань та вмінь, який є частково впорядкованим. У процесі застосування знань студент спроможний вибрати необхідний елемент комплексу знань та вмінь. Застосування знань та вмінь здійснюється як у стандартних ситуаціях, так і при незначних варіаціях тематичних завдань на основі використання загальних рекомендацій. Відбувається перенесення сформованих умінь або їх комплексів на розв'язування літературознавчих теоретичних та практичних ситуацій. Навчально-пізнавальна активність стимулюється пізнавальними інтересами, тема, мета та завдання оцінюються як професійно вагомими.

79-70 балів (С). Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання. Комплекс знань частково-структурований. Знання застосовуються переважно у знайомих ситуаціях. Студент усвідомлює особливості навчальних задач, ситуацій тощо. Пошук способів їх розв'язання здійснюється за зразком. Студент спроможний аргументувати застосування певної методичної дії у ході літературознавчого аналізу, навчальних ситуацій тощо. Навчально-пізнавальна активність

	<p>стимулюється мотивами професійного становлення і пізнавальними інтересами.</p> <p>69-60 балів (D). Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.</p> <p>59-51 бал (E). Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.</p> <p>1-50 балів (F). Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, або ж загалом не орієнтується у навчальному матеріалі.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується активність студента під час практичних занять; присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), пропуски занять без поважних причин, а також результати відпрацювання пропущених занять, оцінки, які отримав студент за усні та письмові відповіді, контроль самостійної роботи.</p>
Підсумковий контроль	<p>Форма підсумкового контролю – залік. Для студентів денної форми навчання передбачене виставлення залікової оцінки шляхом генерування середнього балу за усі види навчальної діяльності в системі електронного журналу. Для студентів заочної форми навчання передбачене складання залікового тесту в системі дистанційного навчання (40 тестових запитань формату «множинний вибір»), система автоматично генерує залікову оцінку, відповідно до кількості правильних відповідей.</p> <p>Зразок тестового завдання:</p> <p>10. До основних галузей літературознавства належать:</p> <p>A) історія літератури, літературна історія, літературна критика B) літературна історія, літературна критика, теорія культури C) історія літератури, літературна критика, теорія літератури D) літературна критика, теорія літератури, текстологія</p>
7. Політика навчальної дисципліни	
<p>Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю, дотримуватися правил академічної доброчесності.</p> <p><u>Академічна доброчесність:</u></p> <p>Списування та плагіат, а також користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до незарахування результатів чи нескладання тестування відповідно до Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p> <p><u>Відвідування занять:</u></p> <p>При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), пропуски та спізнення без поважної причини, що передбачено Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Студенти мають можливість відпрацювати заняття,</p>	

які було пропущено з поважних причин, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до семінарських занять і письмових робіт, на консультаціях викладача щопонеділка о 15.00.

Навчання за індивідуальним графіком:

Студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань в системі дистанційного навчання d-learn.pnu.edu.ua та виконанням усіх завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються [Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#).

Неформальна освіта:

Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів з літературознавства на платформах Coursera, UdeMy, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується [Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#).

Повторне вивчення дисципліни:

Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до [Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін \(кредитів ECTS\) в умовах ECTS](#) або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://d-learn.pnu.edu.ua>.

8. Рекомендована література

Основна:

1. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія / Пітер Баррі ; [пер. з англ.]. К. : Смолоскип, 2008. 358 с.
2. Білоус П.В. Вступ до літературознавства : навчальний посібник. Київ : ВЦ «Академія», 2011. 336 с.
3. Білоус П. Вступ до літературознавства. Теорія літератури. Психологія літературної творчості: Лекції / Петро Білоус. Житомир, 2009.
4. Білоус П. В., Левченко Г. Д. Вступ до літературознавства: Навч. Посібник для самостійної роботи студента / П. В. Білоус, Г. Д. Левченко. К.: ВЦ «Академія», 2012. 364 с.
5. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. К.: Либідь, 2001. 487с. (читальний забібліотеки ПНУ).
6. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. ; [авт.-укл. Ю. Ковалів]. – К. : ВЦ «Академія», 2007.
7. Моклиця М. Основи літературознавства. Тернопіль: Підручники та посібники, 2000. 191с.
8. Мних Л. Вступ до літературознавства : навч.-метод. посіб. / Л. Мних. Дрогобич : Вимір, 2003. 180 с.
9. Нешко С. І. Вступ до літературознавства : конспект лекцій / С. І. Нешко, В. Ф. Антонова. Х. : УкрДУЗТ, 2019. 45 с.
10. Методичні рекомендації до курсу «Методологія і методика наукових досліджень, академічна доброчесність» / упор. С. І. Хороб, О. М. Солецький. Івано-Франківськ, 2020. 32 с.

11. Ференц Н.С. Основи літературознавства: підручник. Київ: Знання, 2011. 431 с.

Додаткова:

Адорно Т. Теорія естетики / Теодор Адорно ; [пер. з нім.]. К. : Основи, 2002. 518 с.

Арістотель. Поетика / Арістотель. Х. : Фоліо, 2018. 160 с.

Будний В. Порівняльне літературознавство / В. Будний, М. Ільницький. К. : ВД «Києво-Могилянська акад.», 2008. 430 с.

Державин В. Література і літературознавство : вибрані теоретичні та літературно-критичні праці / Володимир Державин. Івано-Франківськ : Плай, 2005. 492 с.

Домбровський В. Українська стилістика і ритміка. Українська поетика. Дрогобич, 2008.

Зборовська Н. Психологія і літературознавство : навч. посіб. / Ніла Зборовська. К.: Академвидав, 2003. 392 с.

Качуровський І. Генерика. К., 2008.

Ковалів Ю. І. Літературна герменевтика : монографія / Ю. Ковалів. К. : Київ. ун-т, 2008. 240 с.

Краснова Л. В. Словник юного гуманітарія Л. В. Краснова. Дрогобич : РВВ ДДПУ ім. І. Франка, 2007. 266 с.

Солецький О. Емблематичні форми дискурсу: від міфу до постмодерну. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2018. 400 с.

Солецький О. Методологія та іконічно-конвенційні коди: «Слов'янська міфологія» М.Костомарова. Прикарпатський вісник Наукового товариства імені Шевченка. Слово. 2024. №19(71). С.299-308.

Якубський Б. Наука вішування. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2007. 207 с.

Soletskyi O. Emblematic patterns and metaphysical meanings of Hryhorii Skovoroda// Kyiv-Mohyla Humanities Journal. No. 9 (2022): Hryhorii Skovoroda and the Baroque World. P. 37–67. DOI: <https://doi.org/10.18523/kmhj270829.2022-9.37-67>

Soletskyi O. Iconic-Conventional Myth Synergy. Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. Vol.9. No.2, 2022. P.35-44. DOI: <https://doi.org/10.15330/jpnu.9.2.35-43>

Інформаційні ресурси:

Електронний каталог бібліотеки Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника.

Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
Наукова бібліотека ім. М.Максимовича КНУ імені Тараса Шевченка
URL: <http://lib-gw.univ.kiev.ua/>

Бібліотека національного університету «Києво-Могилянська академія»
URL: <http://www.library.ukma.kiev.ua/>

Наукова бібліотека НПУ імені М.П.Драгоманова URL: <http://www.hklib.npu.edu.ua/>
Івано-Франківська обласна універсальна наукова бібліотека ім. І.Франка
<http://www.lib.if.ua/>

Наукова бібліотека Львівського національного університету ім. І.Франка
<http://www.franko.lviv.ua/bibl/>

Викладач: Солецький О. М., доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри української літератури